

PM RIKTLINJER FÖR PRÖVNING AV STATS BIDRAG

- vid ansökan om att starta nytt studieförbund
- vid ansökan om att starta ny folkhögskola
- vid ansökan från ny huvudman om att få överta statsbidrag för befintlig folkhögskola

Bakgrund

Det ankommer sedan 1991 på Folkbildningsrådet att behandla ansökningar om att erhålla statsbidrag som ny folkhögskola respektive nytt studieförbund. Folkbildningsrådet beslutar också om eventuellt övertagande av statsbidrag vid nytt huvudmannaskap för befintliga folkhögskolor.

Av propositionen Folkbildning 1990/91:82 framgår: ”Rådet kommer att få avgöra under vilka förutsättningar statsbidrag till såväl befintliga som till nya förbund ska ges” (sid 18) samt ”...beslut om statsbidrag till nya folkhögskolor, och mer teoretiskt, även nya studieförbund, som hittills fattats av staten, bör fattas av folkbildningsrådet” (sid 39).

Riksdagen har, den 31 maj 2006, godkänt regeringens folkbildningsproposition 2005/06:192 Lära, växa, förändra. Principen om rollfördelningen mellan staten och folkbildningen ligger fast. Riksdagen anger syftet med statens bidragsgivning, medan folkbildningen själv lägger fast målen för verksamheten.

I propositionen framhålls bl. a.

”Det är vidare rimligt att Folkbildningsrådet med utgångspunkt i sitt kvalitetsarbete också gör mer långsiktiga bedömningar av existerande verksameters livskraft i förhållande till behovet av att skapa utrymme för nya verksamheter och att ge nya grupper möjligheter att bedriva statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.” (prop 2005/06:192, sid 54).

Folkbildningsrådets beslut om statsbidrag till folkbildningen baseras på Förordningen om statsbidrag till folkbildning som anger syftena med statsbidragen:

”Statsbidragets syften

2 § Statens stöd till folkbildningen skall ha till syfte att

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Verksamheter inom följande områden utgör i särskilt hög grad motiv för statens stöd:

- den gemensamma värdegrunden; alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen,
- det mångkulturella samhällets utmaningar,
- den demografiska utmaningen,
- det livslånga lärandet,
- kulturen,
- tillgängligheten och möjligheterna för personer med funktionshinder, och
- folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa”

Folkbildningsrådets styrelse har den 15-16 maj fastställt nya villkor för prövning av ny statsbidragsmottagare. Villkoren träder i kraft år 2008.

Ansökan om statsbidrag till ny självständig folkhögskola eller studieförbund

Folkbildningsrådet har fastställt ett antal grundvillkor för att en sökande organisation ska kunna bli godkänd som självständig folkhögskola eller studieförbund.

Utifrån de förutsättningar som redovisas i ansökningshandlingarna, gör Folkbildningsrådet en bedömning om den planerade verksamheten motsvarar de krav, villkor och prioriteringar som anges nedan.

Slutligen gör Folkbildningsrådet en helhetsbedömning där också befintlig verksamhet och ekonomiskt utrymme vägs in.

Grundvillkor

För att kunna bli godkänd som självständig statsbidragsmottagare krävs

- **Att** den planerade verksamheten uppfyller folkbildningens allmänna syften och statsbidragsvillkor.
- **Att** den ansökande organisationen har en demokratisk uppbyggnad, organisatorisk stabilitet samt ekonomisk uthållighet. De parter som står bakom ansökan ska ha möjlighet att ta ekonomiskt ansvar för verksamheten samt svara för egna ekonomiska insatser. För studieförbund gäller dessutom att det ska kännetecknas av en viss bredd i form av flera medlemsorganisationer i syfte att garantera en innehållsmässig mångfald.
- **Att** organisationen kan svara för det kvalitetsarbete som är ett krav för att motta statsbidrag och har goda insikter om vilken verksamhet som utgör grund för statsbidrag. Vidare ska organisationen ha möjlighet att svara för den uppföljning, verksamhetsrapportering och kvalitetsredovisning som åligger mottagare av statsbidrag inom folkbildningsområdet. För anordnare av folkhögskoleverksamhet krävs dessutom god kännedom om gällande regler för studiestöd, behörighetsgivning och studieomdöme.
- **Att** som underlag för ansökan om statsbidrag till en ny självständig folkhögskola eller studieförbund redovisas en statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet som bedrivits under minst två år (vid ansökningstillfället). För ett studieförbund ska denna verksamhet omfatta minst 50 000 studietimmar per år, geografiskt fördelad över landet i form av lokala enheter, och för folkhögskolan ska den omfatta minst 500 deltagarveckor per år.

Prioriteringar

Vid prövningen av de inkomna ansökningarna utgår Folkbildningsrådet från de syften med statsbidraget som anges i Förordningen om statsbidrag till folkbildningen, propositionen Lära, växa, förändra 2005/2006:192 samt regeringens årliga riktlinjer till FBR.

Vid beredning av ansökan om statsbidrag till ny självständig bidragsmottagare kommer Folkbildningsrådet att prioritera verksamhet som tillgodoser nya bildnings- och utvecklingsbehov eller innebär en innehållsmässig eller metodisk förnyelse av folkbildningen. Rådet kommer också att beakta om ansökan kommer från nya rörelser eller från organisationer som saknar egen tillgång till folkhögskola eller studieförbund och som önskar få sina folkbildningsbehov tillgodosedda i självständiga former

Ansökningsförfarande

Ansökan om statsbidrag till ny självständig folkhögskola eller studieförbund inges till Folkbildningsrådet senast den 1 mars året innan folkhögskolans/studieförbundets start som självständig statsbidragsmottagare.

Efter beredning av ansökan fattas beslut av Folkbildningsrådets styrelse i samband med beslut om övrig statsbidragsfördelning

Av de handlingar som inlämnas skall framgå bl.a.

- vilken/vilka organisationer som står bakom ansökan
- i vilken juridisk form verksamheten drivs/kommer att drivas
- förslag till stadgar eller reglemente (motsvarande)
- verksamhetens nuvarande samt planerade omfattning och innehåll
- syften och målgrupper för verksamheten
- verksamhetens finansiering/ekonomisk plan
- tillgänglighet för deltagare med funktionshinder
- personalresurser och verksamhetslokaler
- önskad tidpunkt för start av den nya folkhögskolan/studieförbundet

Närmare anvisningar finns i ansökningsblankett som kan beställas från Folkbildningsrådet.

Ansökan om statsbidrag till försöksverksamhet (kvalificeringsperiod)

I vissa särskilda fall kan Folkbildningsrådet tilldela statsbidrag för en försöksverksamhet under högst tre år, om den sökande organisationen ej har tillräcklig egen erfarenhet av organiserad folkbildningsverksamhet för att direkt kunna prövas som statsbidragsmottagare. Sådan försöksverksamhet pågår under 2007 på både folkhögskole- och studieförbundsområdet.

I sådana fall ska ansökan inges på motsvarande sätt som ovan (senast 1 mars) med uppgift om vilken befintlig folkhögskola eller studieförbund man önskar samarbeta med under försöksperioden. Till ansökan ska fogas en överenskommelse med den samverkande folkhögskolan/studieförbundet. Om ansökan beviljas, tilldelas den samverkande folkhögskolan/studieförbundet särskilda medel avseende försöksperioden. Den folkhögskola/studieförbund som under försöksperioden är mottagare av statsbidraget ansvarar gentemot Folkbildningsrådet för erforderlig rapportering samt för att den genomförda verksamheten uppfyller statsbidragsvillkoren. Försöksverksamheten ska särredovisas från ordinarie verksamhet hos den ansvariga folkhögskolan/studieförbundet.

Efter försökstiden sker en ny prövning efter ansökan om statsbidrag till självständig folkhögskola/studieförbund.

Ansökan från ny huvudman om övertagande av statsbidrag för befintlig folkhögskola

Då en huvudman överväger att frånträda huvudmannskapet för en folkhögskola skall Folkbildningsrådet kontaktas för samråd, innan förhandlingar med en ny huvudman inleds.

Ansökningar avseende nytt huvudmannaskap behandlas årligen av Folkbildningsrådet. Beslut om övertagande av statsbidrag fattas i anslutning till ordinarie statsbidragsfördelning för kommande år, vilket sker i oktober-december månad. Ansökan skall därför göras till Folkbildningsrådet senast den 1 mars året innan den nya huvudmannen skall tillträda, oavsett om skiftet skall äga rum den 1 januari eller vid annan tidpunkt under året. Till ansökan skall läggas en avsiktsförklaring från den nuvarande huvudmannen samt kopior på eventuella överenskommelser eller avtal som träffats mellan nuvarande och tillträdande huvudman om hur övertagandet skall gå till.

Vid beslut om eventuellt övertagande av statsbidrag kommer Folkbildningsrådet att göra en ny bedömning av statsbidragets dimensionering utifrån det totala ekonomiska utrymmet och utifrån de prioriteringar Folkbildningsrådet gör av statsbidragsbehov till annan folkhögskoleverksamhet.

Former för ansökan

Ansökan skall göras på formulär som rekvideras från Folkbildningsrådet.

Bilaga:

Förordningen om statsbidrag till folkbildningen